

Mike Laura

Kollektív trauma a koramodern angol bosszútragédiákban

Disszertációmnak, amely a koramodern angol bosszúdrámát az angol reformáció eseményeinek összefüggésében vizsgálja, két elméleti alappillére van: az egyik a kulturális emlékezet, a másik a kollektív trauma iskolája. A két megközelítési mód egy harmadik, történelmi jelenségre alapoz: az angol reformáció revíziójára. Azt a hatalmas kulturális fordulatot, amit a folyamatosan fluktuáló angol reformáció hozott, egyre több történész és irodalomtudós írja le traumaként.

Állításom szerint az angol reformáció felért egy kollektív traumával. Ennek vizsgálata során elsősorban egy adott közösség életét vesszük szemügyre, ebből következik a második nagy különbség az egyéni traumákhoz képest: a kollektív trauma esetén az elfojtás szinte lehetetlen. A privát kommunikációt lehetetlen elfojtani, bárhogy is igyekszik erre az államszervezet. Ezért a kollektív trauma fontos vizsgálódási szempontja nem az *elfojtás*, mint a pszichoanalitikus megközelítés esetében, hanem a *reprezentáció*, illetve ennek problémái. A kollektív trauma reprezentációja egy olyan konfliktusos kulturális térben zajlott, ahol a hegemonikus erő-relációk miatt a domináns, állami narratívák vetekedtek az elhallgattatni kívánt, cenzorált, de mégis fel-felbukkanó nem-hivatalos narratívákkal.

Így tehát a reformáció kulturális-kollektív traumája a reprezentáció tárgya lesz olyan fontos kulturális szövegekben, mint az építészet és a kalendárium (azaz a tér és az idő), és az általam legfontosabbnak tartott médiumban, a koramodern bosszútragédiákban. Ez a trauma jelenik meg, a cenzúra miatt burkolt módon a bosszútragédiák különösen véres műfajában. A kollektív trauma főbb tartalmi: az első komponens a tanatológiai válság. A második komponens az áldozati válság, aminek két további összetevője volt: az egyik az eukarisztia változása és a jelentése körül dúló ádáz viták, a másik a mártírok halála körüli ambivalencia. Állításom szerint ezen kollektív trauma elsődleges tanúi a koramodern bosszútragédiák voltak, és a disszertációm második felében ezeket a drámákat elemzem öt műben: Thomas Kyd *The Spanish Tragedy*, William Shakespeare *Titus Andronicus*, John Marston *Antonio's Revenge*, Thomas Middleton *The Maiden's Tragedy*, John Webster *The Duchess of Malfi*.